

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 188 (XXXII) — Nr. 506

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 15 iunie 2020

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
M.109. — Ordin al ministrului apărării naționale pentru modificarea și completarea Normelor privind obținerea, menținerea și ridicarea titlurilor de clasificare și specializare pentru personalul aeronautic din Ministerul Apărării Naționale și din alte instituții sau structuri care desfășoară activități aeronautice militare, aprobat prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.15/2015	2–3
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 25 din 2 martie 2020 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	4–15

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE

ORDIN

pentru modificarea și completarea Normelor privind obținerea, menținerea și ridicarea titlurilor de clasificare și specializare pentru personalul aeronautic din Ministerul Apărării Naționale și din alte instituții sau structuri care desfășoară activități aeronautice militare, aprobate prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.15/2015

Pentru aplicarea prevederilor art. 33 din Statutul personalului aeronautic din aviația militară a României, aprobat prin Legea nr. 35/1990, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 40 alin. (1) din Legea nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul apărării naționale emite prezentul ordin.

Art. I. — Normele privind obținerea, menținerea și ridicarea titlurilor de clasificare și specializare pentru personalul aeronautic din Ministerul Apărării Naționale și din alte instituții sau structuri care desfășoară activități aeronautice militare, aprobate prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.15/2015, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 229 și 229 bis din 3 aprilie 2015, se modifică și se completează, după cum urmează:

1. La articolul 9, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Planificarea și organizarea examenelor de obținere/menținere a titlurilor de clasificare sau specializare pentru personalul aeronavigant parașutist din Statul Major al Forțelor Terestre, Statul Major al Forțelor Navale, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Român de Informații și Serviciul de Protecție și Pază se face prin grija Statului Major al Forțelor Terestre.”

2. Articolul 22 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 22. — Pentru obținerea/menținerea titlului de clasificare sau specializare, personalul aeronautic întocmește o fișă de clasificare sau specializare, întocmită conform modelelor prevăzute în anexele nr. 29—54, cu datele care atestă îndeplinirea condițiilor de activitate profesională conform modelelor prevăzute în anexele nr. 3—28.”

3. Articolul 39 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 39. — (1) Din categoria personalului navigator de sol, specialitatea operator de aeronave fără pilot, face parte personalul aeronautic care, potrivit atribuțiilor funcționale, execută, prin stațiile terestre de control, conducerea în zbor și pe suprafețele de manevră a aeronavelor fără pilot, planificarea sau coordonarea activității de zbor, calificat în specialitatea operator de aeronave fără pilot.

(2) Personalul operator de aeronave fără pilot obține/menține titlul de operator de aeronave fără pilot dacă promovează verificarea teoretică și practică și îndeplinește condițiile și baremele de activitate profesională prevăzute în anexa nr. 25.”

4. Articolul 54 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 54. — Anexele nr. 1—54 fac parte integrantă din prezentele norme.”

5. Anexa nr. 25 se modifică și se înlocuiește cu anexa nr. 1 la prezentul ordin.

6. Anexa nr. 26 se abrogă.

7. După anexa nr. 53 se introduce o nouă anexă, anexa nr. 54, având cuprinsul prevăzut în anexa nr. 2 la prezentul ordin.

Art. II. — Anexele nr. 1 și 2 fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul apărării naționale,

Nicolae-Ionel Ciucă

CONDIȚII/BAREME
pentru obținerea/menținerea titlurilor de clasificare de către operatorii de aeronave fără pilot

Clasa aeronavei fără pilot**	Categoría de aeronavă fără pilot**	Obținerea/ menținerea titlurilor de clasificare	Baremele pentru obținerea/menținerea titlurilor de clasificare deținute de către operatorii de aeronave fără pilot		
			Clasa a III-a	Clasa a II-a	Clasa I
			Total ore zbor	Total ore zbor	Total ore zbor
Clasa a III-a (peste 600 kg)	STRIKE/COMBAT	Obținere	*	*	*
		Menținere	*	*	*
	HALE	Obținere	*	*	*
		Menținere	*	*	*
	MALE	Obținere	*	*	*
		Menținere	*	*	*
Clasa a II-a (150—600 kg)	TACTICAL	Obținere	*	*	*
		Menținere	*	*	*
Clasa I (sub 150 kg)	SMALL (> 15 kg)	Obținere	50	100	150
		Menținere	10	10	10
	MINI (< 15 kg)	Obținere	20	40	60
		Menținere	5	5	5
	MICRO (< 66J)	Obținere	*	*	*
		Menținere	*	*	*

* Baremele vor fi completate în momentul în care vor fi înmatriculate în România aeronavele de stat din clasa respectivă de aeronave fără pilot.

** Clasificare conform STANAG 4670.

— Model —

La data întocmirii fișei,
operatorul de aeronave fără pilot
deține clasa .....

FIȘA DE OBȚINERE/MENȚINERE A CLASIFICĂRII
pentru operator de aeronave fără pilot
clasa .....

Gradul, numele, prenumele tatălui și prenumele .....

Funcția .....

Data întocmirii .....

Data ultimului examen de atestare ca operator de aeronave fără pilot .....

1. ULTIMUL EXAMEN DE CLASIFICARE PROMOVAT:
 Data ..... numărul procesului-verbal .....

2. ACTIVITATEA PRACTICĂ PROFESIONALĂ:
 a) Vechimea în activitatea de executare a zborului ..... ani
 b) Atestarea în specialitatea de operator de aeronave fără pilot
 Data ....., numărul procesului-verbal .....

c) Clasa, categoria și tipul/tipurile de aeronavă fără pilot pentru care este atestat .....

d) Numărul de ore de zbor realizate, pe categoria de aeronavă: ..... ore ..... minute, din care, în ultimul an ..... ore ..... minute.

Președintele comisiei de verificare,

(gradul) .....

L.S. (numele, prenumele, semnătura)

Întocmit:

.....
 (gradul) .....

(numele, prenumele, semnătura)

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 25

din 2 martie 2020

Dosar nr. 3.424/1/2019

Gabriela Elena Bogasiu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Laura-Mihaela Ivanovici	— președintele Secției I civile
Marian Budă	— președintele Secției a II-a civile
Denisa Angelica Stănișor	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Andreia Liana Constanda	— judecător la Secția I civilă
Carmen Elena Popoiag	— judecător la Secția I civilă
Aurelia Rusu	— judecător la Secția I civilă
Mihaela Paraschiv	— judecător la Secția I civilă
Mari Ilie	— judecător la Secția I civilă
Mirela Polițeanu	— judecător la Secția a II-a civilă
Virginia Florentina Duminecă	— judecător la Secția a II-a civilă
Eugenia Voicheci	— judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Dorin	— judecător la Secția a II-a civilă
Roxana Popa	— judecător la Secția a II-a civilă
Adriana Elena Gherasim	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Mariana Constantinescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Emilia Claudia Vișoiu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Decebal Constantin Vlad	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Adrian Remus Ghiculescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, investit cu soluționarea Dosarului nr. 3.424/1/2019, a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna Elena Adriana Stamatescu, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare

sesizarea pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile formulată de Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă, în Dosarul nr. 6.772/118/2018.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, ce a fost comunicat părților, conform dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; părțile nu au depus puncte de vedere asupra chestiunii de drept. De asemenea referă asupra faptului că au fost transmise de către instanțele naționale hotărârile judecătorești relevante ce au fost identificate, precum și opiniile teoretice exprimate de judecători, iar Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

6. În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă a dispus, prin Încheierea din 27 noiembrie 2019, în Dosarul nr. 6.772/118/2018, aflat pe rolul acestei instanțe, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: „dacă în interpretarea art. 64 alin. (2) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 263/2010*), și a art. 133 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011, cu completările ulterioare (*Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010*), la transformarea, în domeniul temporal de aplicare a Legii nr. 263/2010, a unei pensii anticipate stabilite în temeiul Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 19/2000*), în pensie pentru limită de vârstă, trebuie menținut stagiul complet de cotizare de care pensionarul trebuia să beneficieze, la momentul cererii de acordare a pensiei anticipate, potrivit Legii nr. 19/2000, în interpretarea dată acesteia prin Decizia nr. 4 din 4 aprilie 2011, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 349 din 19 mai 2011 (*Decizia nr. 4/2011*), prin raportare la data formulării cererii de acordare a pensiei anticipate, ori, dimpotrivă, trebuie utilizat stagiul complet de cotizare aplicabil la momentul transformării pensiei, prevăzut de Legea nr. 263/2010 și stabilit prin raportare la data nașterii pensionarului, în acord cu Decizia nr. 22 din 29 iunie 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 788 din 22 octombrie 2015 (*Decizia nr. 22/2015*).”

8. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 23 decembrie 2019 cu nr. 3.424/1/2019, termenul de judecată fiind stabilit la 2 martie 2020.

II. Norma de drept intern ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

9. *Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare*

Art. 64. — „(1) La data îndeplinirii condițiilor pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă, pensia anticipată se transformă în pensie pentru limită de vârstă și se recalculează prin adăugarea perioadelor asimilate și a eventualelor stagii de cotizare realizate în perioada de suspendare a plății pensiei anticipate.

(2) Transformarea pensiei anticipate în pensie pentru limită de vârstă, în condițiile prevăzute la alin. (1), se face din oficiu.”

10. *Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011, cu completările ulterioare*

Art. 133. — „Transformarea pensiilor anticipate și anticipate parțiale, stabilite potrivit legislației anterioare intrării în vigoare a legii, în pensii pentru limită de vârstă se face la împlinirea vârstelor standard de pensionare prevăzute în anexa nr. 5 la lege sau, după caz, a vârstelor standard reduse potrivit legislației în vigoare, iar calculul drepturilor de pensie pentru limită de vârstă se face în condițiile legii.”

III. Expunerea succintă a procesului

11. Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Tribunalului Constanța — Secția I civilă cu nr. 6.772/118/2018, reclamanta X a solicitat, în contradictoriu cu pârâta Casa Județeană de Pensii Constanța, obligarea acesteia la:

— aplicarea indicelui de corecție de la data când pensia sa anticipată a fost transformată în pensie pentru limită de vârstă, respectiv 28 octombrie 2011;

— aplicarea și utilizarea stagiului complet de cotizare de 26 de ani și 8 luni, conform anexei nr. 3 din Legea nr. 19/2000 și a Deciziei nr. 4/2011, în locul stagiului complet de cotizare de 28 de ani, utilizat de pârâtă;

— achitarea diferențelor de drepturi de pensie rezultate în urma revizuirii, precum și plata cheltuielilor de judecată ocazionate de soluționarea cauzei.

12. Reclamanta, născută în data de 31 ianuarie 1952, a fost beneficiară, începând cu 28 mai 2008 — data formulării cererii de pensionare —, a unei pensii anticipate stabilite în temeiul Legii nr. 19/2000, prin decizia nr. xxxxxx din 19 august 2008, care a fost transformată, începând cu 31 ianuarie 2011, în domeniul temporal propriu de aplicare a Legii nr. 263/2010 (care a abrogat, la data intrării sale în vigoare — 1 ianuarie 2011 — reglementarea-cadru anterioară în materia pensiilor publice — Legea nr. 19/2000), în pensie pentru limită de vârstă, prin decizia nr. xxxxxx din 20 octombrie 2011, fără ca la punctajul mediu anual calculat potrivit art. 95 din Legea nr. 263/2010 să fie aplicat indicele de corecție prevăzut de art. 170 din același act normativ.

13. Stagiul complet de cotizare utilizat atât la momentul emiterii deciziei de pensie anticipată, sub imperiul Legii nr. 19/2000, cât și la cel al emiterii deciziei de transformare a pensiei anticipate în pensie pentru limită de vârstă, sub imperiul Legii nr. 263/2010, determinat prin raportare la data nașterii reclamantei, a fost de 28 de ani.

14. Prin cererea administrativă înregistrată la pârâtă la data de 27 septembrie 2018, reclamanta a solicitat revizuirea pensiei sale pentru limită de vârstă, cu referire la cele două chestiuni aflate în litigiu în prezenta cauză, respectiv: stagiul complet de cotizare și indicele de corecție, cererea astfel formulată fiind respinsă de pârâtă, situație care a determinat investirea primei instanțe în cauza pendinte.

15. Prin Sentința civilă nr. 654 din 11 martie 2019, pronunțată de Tribunalul Constanța — Secția I civilă, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca nefondată, prima instanță reținând, în esență, următoarele:

a) în privința indicelui de corecție:

16. Conform art. 170 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, pentru persoanele înscrise la pensie începând cu data intrării în vigoare a legii, la punctajul mediu anual determinat în condițiile art. 95 se aplică un indice de corecție calculat ca raport între 43,3% din câștigul salarial mediu brut realizat și valoarea unui punct de pensie în vigoare la data înscrierii la pensie, actualizată cu rata medie anuală a inflației pe anul 2011.

17. Prin Decizia nr. 71 din 16 octombrie 2017, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 953 din 4 decembrie 2017 (*Decizia nr. 71/2017*), s-a stabilit că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 170 din Legea nr. 263/2010, indicele de corecție se aplică persoanelor al căror drept inițial la pensie s-a născut ulterior intrării în vigoare a legii.

18. Având în vedere că dreptul inițial la pensie al reclamantei s-a stabilit anterior intrării în vigoare a Legii nr. 263/2010, instanța a reținut că aceasta nu poate beneficia de aplicarea indicelui de corecție prevăzut de art. 170 alin. (1) din actul normativ menționat, în raport cu interpretarea acestei dispoziții cuprinsă în Decizia nr. 71/2017.

b) în privința stagiului complet de cotizare:

19. În ceea ce privește stagiul complet de cotizare utilizat la stabilirea drepturilor de pensie ale reclamantei, instanța a reținut că instituția pârâtă în mod corect a avut în vedere un stagiul de 28 de ani, acesta fiind prevăzut în anexa nr. 9 privind vârstele standard de pensionare și stagiile minime de cotizare în funcție de data nașterii asiguratului din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, aprobate prin Ordinul ministrului muncii și solidarității sociale nr. 340/2001, cu modificările și completările ulterioare (*Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 19/2000*).

20. Astfel, pentru femeile născute în ianuarie 1952 (situația reclamantei) stagiul complet de cotizare stabilit de dispozițiile legale este de 28 de ani.

21. Susținerea reclamantei că acest stagiul de cotizare trebuia determinat în raport cu data depunerii cererii nu are niciun suport legal.

22. Împotriva acestei sentințe a declarat apel reclamanta, solicitând instanței de control judiciar să rejudece în integralitate pretențiile cu a căror soluționare a fost investită prima instanță prin cererea de chemare în judecată și să le admită.

23. Din oficiu, Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă a pus în discuția părților utilitatea sesizării instanței supreme, în procedura prevăzută de art. 519 și următoarele din Codul de procedură civilă, pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept referitoare la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 64 alin. (2) din Legea nr. 263/2010.

24. Prin Încheierea din 27 noiembrie 2019 sesizarea a fost considerată admisibilă și, în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă, s-a dispus suspendarea judecării.

IV. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

25. Prin Încheierea pronunțată la 27 noiembrie 2019, Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă a constatat îndeplinirea condițiilor de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, prevăzute de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, pentru argumentele ce se vor reda în continuare.

26. Astfel, primele trei condiții de admisibilitate sunt îndeplinite: litigiul în legătură cu care urmează a se formula sesizarea este în curs de judecată la curtea de apel, iar instanța

investită cu soluționarea apelului urmează să judece cauza în ultimă instanță, potrivit dispozițiilor art. 153—156 din Legea nr. 263/2010, cauza ce face obiectul judecății aflându-se în competența legală a unui complet de judecată al Curții de Apel Constanța, care este titulara sesizării.

27. De lămurirea modului de interpretare a dispozițiilor art. 64 alin. (2) din Legea nr. 263/2010 și ale art. 133 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 depinde soluționarea pe fond a prezentei cauze, întrucât, în privința stagiului complet de cotizare ce trebuie utilizat la momentul transformării pensiei anticipate stabilite în temeiul Legii nr. 19/2000 în pensie pentru limită de vârstă sub imperiul Legii nr. 263/2010, este esențial a se stabili dacă stagiul complet de cotizare ce ar fi trebuit utilizat la momentul acordării pensiei anticipate în temeiul Legii nr. 19/2000, prin raportare la data formulării cererii de pensionare, astfel cum s-a statuat prin Decizia nr. 4/2011, trebuie menținut și la momentul transformării acestei pensii anticipate în pensie pentru limită de vârstă sub imperiul Legii nr. 263/2010 ori, dimpotrivă, la momentul transformării trebuie utilizat stagiul complet de cotizare prevăzut de Legea nr. 263/2010, determinat de legiuitor prin raportare la data nașterii asiguratului, în acord cu Decizia nr. 22/2015 — susținerea părâtei, ce a stat la baza refuzului administrativ de soluționare favorabilă a cererii de revizuire formulate de reclamantă, fiind în sensul că stagiul complet de cotizare ce trebuie utilizat într-o asemenea ipoteză, la momentul transformării, este cel prevăzut de legea în vigoare la acel moment, în temeiul principiului de drept *tempus regit actum*.

28. Dezlegarea acestei chestiuni de drept este esențială pentru soluționarea în fond a cauzei, întrucât, față de efectul retroactiv limitat al revizuirii, de 3 ani, calculat regresiv față de data înregistrării la casa teritorială de pensii a cererii administrative de revizuire a pensiei și, față de împrejurarea că la data până la care poate produce efecte retroactive cererea de revizuire litigioasă, pensia aflată în plată era cea pentru limită de vârstă, acordată în temeiul Legii nr. 263/2010, începând cu 31 ianuarie 2011, prezintă relevanță stagiul complet de cotizare ce trebuia utilizat la momentul acordării, prin transformare, a pensiei pentru limită de vârstă, întrucât decizia de acordare a pensiei anticipate a încetat să mai producă efecte juridice la data acordării pensiei pentru limită de vârstă — 31 ianuarie 2011. În acest mod devine irelevant stagiul complet de cotizare ce trebuia utilizat la momentul acordării pensiei anticipate, întrucât aceasta nu se mai afla în plată la data de 27 septembrie 2015, dată până la care poate fi revizuită pensia reclamantei sub aspectul invocat.

29. Curtea a reținut că instanța supremă nu s-a pronunțat, prin niciunul dintre cele două mecanisme de asigurare a unei practici judiciare unitare, asupra chestiunii de drept invocate din oficiu în prezenta cauză, fiind astfel îndeplinită și cerința de admisibilitate privind nestatuarea de către Înalta Curte de Casație și Justiție asupra acestei chestiuni de drept.

30. În privința condiției referitoare la noutatea chestiunii de drept, Curtea a reținut că și aceasta este îndeplinită în cauză, rezultând din existența unei clarificări la nivel jurisprudențial intervenite prin deciziile nr. 71/2017 și nr. 29 din 14 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 568 din 5 iulie 2018 (*Decizia nr. 29/2018*), pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, obligatorii, conform art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă, întrucât beneficiază de autoritate de lucru interpretat, și care au determinat, cel puțin la nivelul acestei instanțe, un reviriment jurisprudențial în privința chestiunii litigioase privitoare la stagiul complet de cotizare ce se impune a fi utilizat la momentul transformării pensiei anticipate stabilite în temeiul Legii nr. 19/2000 în pensie pentru limită de vârstă în baza Legii nr. 263/2010.

31. Astfel, prin Decizia nr. 80/AS din 31 martie 2015, Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă, reținând temeinicia și legalitatea sentinței apelate, prin care prima instanță recunoscuse îndreptățirea unui beneficiar de pensie anticipată parțială, acordată începând cu 17 martie 2009, deci sub imperiul Legii nr. 19/2000, la aplicarea indicelui de corecție în privința pensiei pentru limită de vârstă acordate începând cu 1 octombrie 2011, deci sub imperiul Legii nr. 263/2010, a dispus respingerea, ca nefondat, a apelului formulat împotriva acesteia.

32. Consecutiv pronunțării deciziilor nr. 71/2017 și 29/2018 de către instanța supremă, prin care s-a statuat că indicele de corecție nu este aplicabil pensiiilor pentru limită de vârstă acordate sub imperiul Legii nr. 263/2010 beneficiarilor cărora le-au fost stabilite pensii anticipate sau anticipate parțiale în temeiul Legii nr. 19/2000, la nivelul Curții de Apel Constanța se conturează un început de divergență jurisprudențială cu privire la chestiunea litigioasă a stagiului complet de cotizare ce trebuie utilizat la momentul transformării unei pensii anticipate sau anticipate parțiale, stabilite în domeniul temporal de aplicare a Legii nr. 19/2000, în pensie pentru limită de vârstă sub imperiul Legii nr. 263/2010.

33. Astfel, prin Decizia nr. 156/AS din 5 martie 2019, pronunțată de Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă, un complet al acestei instanțe a apreciat că un asigurat căruia i-a fost acordată, în anul 2010, sub imperiul Legii nr. 19/2000, o pensie anticipată parțială este îndreptățit, la momentul acordării, în anul 2013, a unei pensii pentru limită de vârstă, sub imperiul Legii nr. 263/2010, la utilizarea stagiului complet de cotizare determinat potrivit Legii nr. 19/2000, în interpretarea dată acesteia prin Decizia nr. 4/2011, prin raportare la data formulării cererii de pensionare, stagiul complet de cotizare mai mic decât cel prevăzut de Legea nr. 263/2010, în interpretarea dată acesteia prin Decizia nr. 22/2015, determinat de legiuitor prin raportare la data nașterii asiguratului.

34. Pe de altă parte, prin Decizia nr. 294/AS din 4 iunie 2019, pronunțată de Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă, un alt complet al instanței a reținut, în privința unui beneficiar de pensie anticipată parțială începând cu 20 octombrie 2009, respectiv de pensie pentru limită de vârstă începând cu 20 octombrie 2012, care solicitase, prin cererea introductivă de instanță, revizuirea pensiei sale atât prin aplicarea indicelui de corecție, cât și prin utilizarea stagiului complet de cotizare prevăzut de Legea nr. 19/2000, stabilit prin raportare la data formulării cererii de pensionare, nu la data nașterii sale, cu respectarea dezlegării date prin Decizia nr. 4/2011, că acesta nu este îndreptățit nici la aplicarea indicelui de corecție — față de momentul înscrierii sale inițiale la pensie și de deciziile nr. 71/2017 și 29/2018 — și nici la utilizarea (menținerea) stagiului complet de cotizare (mai mic) de care ar fi trebuit să beneficieze în temeiul Legii nr. 19/2000 la momentul transformării pensiei anticipate parțiale în pensie pentru limită de vârstă sub imperiul Legii nr. 263/2010. S-a reținut că Decizia nr. 4/2011, invocată de apelant, produce efecte circumscrise dispozițiilor Legii nr. 19/2000, astfel că nu este aplicabilă în speță, unde obiectul cererii este reprezentat de revizuirea pensiei pentru limită de vârstă, acordată în baza Legii nr. 263/2010.

35. Condiția de admisibilitate privind noutatea problemei de drept nu a fost interpretată de către instanța supremă în mod absolut, în sensul că aceasta trebuie să fi apărut pentru prima dată, ci în sensul afirmării unei linii de demarcație față de procedura recursului în interesul legii, astfel încât sesizarea în vederea dezlegării unei chestiuni de drept nu este admisibilă atunci când există o jurisprudență consacrată a instanțelor, fie că este unitară, fie că este neunitară, în ultimul caz neputând fi utilizată decât procedura recursului în interesul legii.

36. Cum însă procedura recursului în interesul legii nu poate fi utilizată decât în cazul unei jurisprudențe neunitare consacrate, existența unor soluții izolate nu înlătură nici caracterul de noutate al chestiunii de drept incidente, ci, dimpotrivă, dovedește că activarea mecanismului complementar de unificare a practicii judiciare prevăzut de art. 519—521 din Codul de procedură civilă este justificată.

37. Acest mod de interpretare a cerinței noutății corespunde practicii Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, care, de exemplu, a constatat admisibilitatea unei sesizări în condițiile în care, în încheierea de sesizare, s-a făcut referire la hotărâri judecătorești, majoritatea definitive, pronunțate în 12 dosare ale mai multor instanțe, între care și instanța care a formulat sesizarea, prin care s-au soluționat cauze în care aceeași chestiune de drept era incidentă (Decizia nr. 7 din 27 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 461 din 26 iunie 2015).

38. Pe baza acestor considerente, instanța de trimitere a reținut că existența unor soluții jurisprudențiale izolate nu înlătură caracterul de noutate al chestiunii de drept a cărei dezlegare se solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție, ci, dimpotrivă, subliniază necesitatea pronunțării unei hotărâri prealabile, în vederea prevenirii unei jurisprudențe neunitare consacrate.

39. Procedând la analiza jurisprudenței referitor la această chestiune de drept, ulterioară datei pronunțării deciziilor nr. 71/2017 și nr. 29/2018, Curtea a constatat că nu există o jurisprudență consolidată și constantă a instanțelor naționale, materializată în hotărâri judecătorești definitive, prin care să se fi cristalizat o practică judiciară unitară sau neunitară cu privire la chestiunea de drept litigioasă, nefiind nici identificate cauze în care Înalta Curte de Casație și Justiție să fi statuat printr-o altă hotărâre asupra acestei chestiuni de drept, care nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii.

40. Conchizând, noutatea chestiunii de drept antemenționate este consecutivă pronunțării de către instanța supremă, în cadrul mecanismului *a priori* de asigurare a unei practici judiciare unitare, a deciziilor nr. 71/2017 și nr. 29/2018, fapt ce a determinat — în contextul inaplicabilității, potrivit legii, a indicelui de corecție pentru pensiile anticipate/anticipate parțiale stabilite în temeiul Legii nr. 19/2000 la momentul transformării acestora în pensii pentru limită de vârstă sub imperiul Legii nr. 263/2010 — necesitatea reevaluării chestiunii litigioase privitoare la stagiul complet de cotizare ce se impune a fi utilizat la momentul transformării pensiei anticipate/anticipate parțiale stabilite în temeiul Legii nr. 19/2000 în pensie pentru limită de vârstă în baza Legii nr. 263/2010, producând astfel un revirement jurisprudențial de dată recentă.

V. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

41. Deși instanța le-a acordat părților un termen pentru a-și pregăti apărarea cu referire la chestiunea de drept pusă în discuție din oficiu, reclamanta nu a formulat un punct de vedere cu privire la admisibilitatea sesizării instanței supreme.

42. Pârâta, prin punctul de vedere scris depus la dosar, a învederat că nu este necesară sesizarea instanței supreme cu soluționarea chestiunii de drept invocate din oficiu, întrucât, în temeiul art. 64 alin. (2) din Legea nr. 263/2010 și al art. 52 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010, transformarea pensiei anticipate stabilite sub imperiul Legii nr. 19/2000 în pensie pentru limită de vârstă potrivit Legii nr. 263/2010 se realizează prin utilizarea stagiului complet de cotizare prevăzut de legea în vigoare la momentul transformării pensiei, în temeiul principiului activității legii civile, în speță, stagiul complet de cotizare prevăzut de Legea nr. 263/2010 și aplicabil reclamantei fiind de 28 de ani, acest stagiul fiind utilizat

atât la momentul acordării pensiei anticipate, cât și la momentul transformării acesteia în pensie pentru limită de vârstă.

43. După comunicarea raportului întocmit de judecătorii-raportori, în condițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, părțile nu au depus puncte de vedere asupra chestiunii de drept.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

44. Completul de judecată investit cu soluționarea apelului în Dosarul nr. 6.772/118/2018 a reținut următoarele:

a) Stabilirea stagiului complet de cotizare pentru un beneficiar al unei pensii anticipate acordate în temeiul Legii nr. 19/2000 în funcție de data formulării cererii de pensionare

45. Stabilirea vârstei standard de pensionare și a stagiului complet de cotizare de care reclamanta, născută în ianuarie 1952, trebuia să beneficieze la momentul acordării pensiei anticipate — 28 mai 2008 ar fi trebuit să se realizeze potrivit dispozițiilor art. 41 alin. (2) și alin. (4) din Legea nr. 19/2000 și ale anexelor nr. 3 și 9 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 19/2000, în interpretarea dată acestora prin Decizia nr. 4/2011, prin raportare la data formulării cererii de pensionare — 28 mai 2008, potrivit căroră unei femei născute în ianuarie 1951 și care formulează cerere de acordare a pensiei anticipate în luna mai 2008 îi este aplicabil un stagiul complet de cotizare de 26 de ani și 8 luni (în locul celui de 28 de ani, utilizat de pârâtă în cuprinsul deciziilor de pensie emise și determinat prin raportare la data nașterii reclamantei).

46. Prin Decizia nr. 4/2011, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a statuat că modalitatea de stabilire a vârstei standard de pensionare și a stagiului complet de cotizare utilizate pentru determinarea punctajului mediu anual în operațiunile de calculare a pensiilor din sistemul public, pentru persoane ale căror drepturi s-au deschis începând cu data de 1 aprilie 2001 și care beneficiază de reducerea vârstei de pensionare potrivit legii, se realizează prin raportare la dispozițiile anexei nr. 3 din Legea nr. 19/2000, în sensul că beneficiază de reducerea vârstelor standard de pensionare, care se determină în funcție de data formulării cererii de pensionare.

b) Stabilirea stagiului complet de cotizare pentru un beneficiar al unei pensii pentru limită de vârstă acordate în temeiul Legii nr. 263/2010 în funcție de data nașterii asiguratului

47. Stabilirea vârstei standard de pensionare și a stagiului complet de cotizare de care reclamanta, născută în ianuarie 1952, trebuia să beneficieze la momentul acordării pensiei pentru limită de vârstă — 31 ianuarie 2011, pentru ipoteza în care aceasta ar fi fost și data înscrierii inițiale la pensie, ar fi trebuit să se realizeze potrivit dispozițiilor art. 53 alin. (1) și anexei nr. 5 din Legea nr. 263/2010, în interpretarea dată acestora prin Decizia nr. 22/2015, potrivit căroră unei femei născute în ianuarie 1951 i-a fost prestabilit de legiuitor, prin raportare la data nașterii acesteia, un stagiul complet de cotizare de 28 de ani (utilizat de pârâtă în cuprinsul deciziei de acordare a pensiei pentru limită de vârstă, începând cu 31 ianuarie 2011).

48. Astfel, prin Decizia nr. 22/2015, instanța supremă a statuat că: în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 52 și 53 din Legea nr. 263/2010 raportat la prevederile anexei nr. 5 din această lege, vârsta standard de pensionare, în vederea înscrierii la pensie pentru limită de vârstă, se determină în funcție de data nașterii asiguratului; în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 53 alin. (3) și art. 95 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 raportat la prevederile anexei nr. 5 din această lege, stagiul complet de cotizare al persoanelor care se pensionează în temeiul acestui act normativ și care beneficiază de reducerea vârstei standard de pensionare se determină conform anexei nr. 5 în funcție de data nașterii asiguratului.

49. Prin această decizie, instanța supremă, având a se pronunța asupra unor acte normative diferite, a adoptat o interpretare diametral opusă față de cea adoptată prin Decizia nr. 4/2011, prin care statuase că modalitatea de stabilire a vârstei standard de pensionare și a stagiului complet de cotizare utilizate pentru determinarea punctajului mediu anual în operațiunile de calculare a pensiilor din sistemul public, pentru persoane ale căror drepturi s-au deschis începând cu data de 1 aprilie 2001 și care beneficiază de reducerea vârstei de pensionare potrivit legii se realizează prin raportare la dispozițiile anexei nr. 3 din Legea nr. 19/2000, în sensul că beneficiază de reducerea vârstei standard de pensionare, care se determină în funcție de data formulării cererii de pensionare.

50. Din analiza comparativă a celor două decizii antemenționate se constată că, dacă sub imperiul Legii nr. 19/2000, determinarea vârstei standard de pensionare și a stagiului complet de cotizare pentru o persoană care se înscria la pensie ca urmare a reducerii vârstei standard de pensionare se realiza prin raportare la data formulării — adică a înregistrării la casa teritorială de pensii — a cererii de acordare a pensiei, nu la data nașterii asiguratului, *de lege lata*, adică în aplicarea dispozițiilor Legii nr. 263/2010, determinarea acestor două criterii obiective pentru acordarea și stabilirea întinderii dreptului la pensie al unei persoane se realizează prin raportare la data nașterii asiguratului, neprezentând relevanță, sub aspectul acestei chestiuni, momentul formulării de către asigurat a cererii de acordare a pensiei, stagiul complet de cotizare și vârsta standard de pensionare fiind predeterminate de legiuitor, prin raportare la data nașterii asiguratului.

c) Stabilirea stagiului complet de cotizare pentru un beneficiar al unei pensii anticipate acordate în temeiul Legii nr. 19/2000 la momentul transformării acesteia în pensie pentru limită de vârstă sub imperiul Legii nr. 263/2010 în funcție de data formulării cererii de acordare a pensiei anticipate sau în funcție de data nașterii asiguratului

Prima interpretare posibilă

51. Cu referire la această chestiune, Curtea a reținut că prin Decizia nr. 71/2017 instanța supremă a statuat că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 170 din Legea nr. 263/2010, indicele de corecție se aplică persoanelor al căror drept inițial la pensie s-a născut ulterior intrării în vigoare a legii.

52. În fundamentarea acestei soluții, instanța supremă, în paragraful 62 al deciziei, a reținut că, din interpretarea sistematică și teleologică a textelor de lege menționate, rezultă că data înscrierii inițiale la pensie este cea care rezultă din prima decizie de pensionare anticipată, că plata acesteia se suspendă pe perioada în care asiguratul se află în una dintre situațiile prevăzute de lege și că la împlinirea vârstei de pensionare pentru limită de vârstă, pensia anticipată se transformă în pensie pentru limită de vârstă prin adăugarea perioadelor asimilate și a eventualelor stagii de cotizare realizate în perioada de anticipare.

53. De asemenea, în paragraful 68, a mai reținut că în situațiile în care dreptul inițial la pensie s-a născut anterior intrării în vigoare a dispozițiilor art. 170 din Legea nr. 263/2010, indicele de corecție nu este aplicabil, fiind fără relevanță juridică nepunerea în plată a deciziei de pensionare sub aspectul stabilirii datei la care s-a născut dreptul inițial la pensie, întrucât a operat doar suspendarea efectelor deciziei de pensionare cu privire la plata drepturilor bănești.

54. Prin Decizia nr. 29/2018 s-a statuat că aceeași soluție este incidentă și în privința pensiilor anticipate parțiale și a pensiilor de invaliditate stabilite sub imperiul Legii nr. 19/2000 și a căror transformare în pensii pentru limită de vârstă se realizează potrivit prevederilor Legii nr. 263/2010.

55. Se poate reține că, deși numai implicit, în fundamentarea acestor două soluții, instanța supremă a pornit de la situația premisă potrivit căreia, odată stabilite stagiul minim și stagiul complet de cotizare sub imperiul Legii nr. 19/2000, cu ocazia emiterii unei decizii de acordare a pensiei anticipate sau a celei anticipate parțiale, acestea se mențin și cu ocazia emiterii unei decizii de transformare a oricăreia dintre aceste două categorii de pensii într-o pensie pentru limită de vârstă în temeiul dispozițiilor Legii nr. 263/2010, operațiunea de recalculare aferentă transformării pensiei operate sub imperiul noii reglementări implicând numai adăugarea perioadelor asimilate și a eventualelor stagii de cotizare realizate în perioada de anticipare, nu însă și o eventuală redimensionare a stagiului complet sau minim de cotizare prin raportare la noua reglementare în materie, în vigoare la momentul efectuării transformării.

56. Cu referire la această chestiune litigioasă, Curtea a constatat că pensia anticipată, respectiv pensia pentru limită de vârstă de care reclamanta a beneficiat de-a lungul timpului au fost guvernate de acte normative succesive, astfel că soluția cu privire la această succesiune de legi în timp trebuie pronunțată cu observarea dispozițiilor tranzitorii cuprinse fie în Legea nr. 263/2010, fie în Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010, în acord cu principiul instituit prin art. 54 alin. (1) și (2) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 24/2000*).

57. Cum Legea nr. 263/2010 nu conține norme tranzitorii cu referire la această chestiune, cea a regimului juridic aplicabil operațiunii de transformare a pensiei anticipate stabilite în temeiul Legii nr. 19/2000 în pensie pentru limită de vârstă sub imperiul Legii nr. 263/2010, raportarea trebuie făcută la dispozițiile art. 133 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010.

58. Potrivit acestui text de lege, transformarea pensiilor anticipate și anticipate parțiale, stabilite potrivit legislației anterioare intrării în vigoare a legii, în pensii pentru limită de vârstă se face la împlinirea vârstei standard de pensionare prevăzute în anexa nr. 5 din lege sau, după caz, a vârstei standard reduse potrivit legislației în vigoare, iar calculul drepturilor de pensie pentru limită de vârstă se face în condițiile legii.

59. Se constată că această normă tranzitorie stabilește că, pentru pensiile anticipate acordate în temeiul Legii nr. 19/2000, astfel cum este pensia reclamantei din prezenta cauză, transformarea pensiei anticipate în pensie pentru limită de vârstă, intervenită în domeniul temporal de aplicare a Legii nr. 263/2010, se realizează în condițiile prevăzute de acest din urmă act normativ, cu utilizarea vârstei standard de pensionare, fără a se menționa, *expressis verbis*, că și stagiul de cotizare trebuie determinat potrivit Legii nr. 263/2010.

60. În condițiile în care norma tranzitorie nu stabilește, printr-o mențiune expresă, că și stagiul complet de cotizare trebuie determinat potrivit legii noi, adică potrivit Legii nr. 263/2010, concluzia ce se poate trage din această modalitate de reglementare este cea potrivit căreia stagiul complet de cotizare determinat la momentul înscrierii inițiale la pensie, adică al acordării pensiei anticipate, potrivit Legii nr. 19/2000, în interpretarea dată acesteia prin Decizia nr. 4/2011, se menține și la momentul transformării acestei pensii într-o pensie pentru limită de vârstă sub imperiul Legii nr. 263/2010, adică se menține stagiul complet de cotizare mai mic, determinat prin raportare la data formulării cererii de pensionare, în acord cu Decizia nr. 4/2011, în detrimentul stagiului de cotizare mai mare, determinat prin raportare la data nașterii asiguratului, în acord cu Decizia nr. 22/2015.

A doua interpretare posibilă

61. Din interpretarea sistematică a părții finale a art. 133 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010, potrivit căreia: „... calculul drepturilor de pensie pentru limită de vârstă se face în condițiile legii”, precum și a celor înscrise în art. 95 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 și în art. 69 alin. (1) din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 se poate conchide că și determinarea stagiului complet de cotizare, cu ocazia transformării în pensie pentru limită de vârstă a unei pensii anticipate, precum cea a reclamantei din prezenta cauză, trebuie realizată, potrivit regulii de drept *tempus regit actum*, consacrată la nivel legislativ prin art. 6 alin. (1) și (5) din Codul civil și în absența unei dispoziții legale care să prevadă în mod expres supraviețuirea legii vechi de stabilire a stagiului complet de cotizare, tot în conformitate cu legea nouă, în vigoare la momentul transformării, adică Legea nr. 263/2010.

62. În acest sens, cum, potrivit art. 95 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, situat în secțiunea denumită „Calculul pensiilor”, punctajul mediu anual realizat de asigurat se determină prin împărțirea numărului de puncte rezultat din însumarea punctajelor anuale ale asiguratului la numărul de ani corespunzător stagiului complet de cotizare, prevăzut în anexa nr. 5, dispoziție legală explicitată prin art. 69 alin. (1) din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010, potrivit căruia stagiile complete de cotizare reglementate la art. 95 din lege sunt prevăzute în anexele nr. 5 și 6 din lege, precum și la art. 56—59 din lege, se poate reține că operațiunea de calculare, în baza art. 64 alin. (2) din Legea nr. 263/2010 cu referire la art. 133 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010, a pensiei pentru limită de vârstă, prin transformarea pensiei anticipate stabilite sub imperiul Legii nr. 19/2000 în pensie pentru limită de vârstă potrivit Legii nr. 263/2010, „în condițiile legii”, conform normei de drept intertemporal, trebuie realizată în integralitate sub imperiul Legii nr. 263/2010, adică și cu utilizarea stagiului complet de cotizare determinat potrivit acestui act normativ, prin raportare la data nașterii asiguratului, iar nu prin raportare la data formulării cererii de pensionare, potrivit reglementării anterioare.

63. În același sens, al aplicării, cu ocazia transformării, ulterior datei de 1 ianuarie 2011, în pensie pentru limită de vârstă a unei pensii anticipate stabilite potrivit Legii nr. 19/2000, pot fi reținute, *mutatis mutandis*, și argumentele avute în vedere de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în cuprinsul Deciziei nr. 69 din 15 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.037 din 6 decembrie 2018 (*Decizia nr. 69/2018*), prin care instanța supremă a fost chemată a se pronunța asupra unei chestiuni de drept similare cu cea analizată în precedent, respectiv o chestiune vizând stabilirea legii, respectiv Legea nr. 263/2010 — legea nouă — sau Legea nr. 19/2000 — legea veche și sub imperiul căreia a fost stabilită pensia supusă recalculării speciale, ce guvernează recalcularea, în domeniul temporal propriu de aplicare a Legii nr. 263/2010, a unei pensii stabilite în temeiul reglementării anterioare — Legea nr. 19/2000.

64. Prin antemenționata decizie, instanța supremă a statuat că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010, introdus prin Legea nr. 192/2015 pentru completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, sintagma „stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații” se referă la legea în vigoare la data recalculării pensiei prin acordarea majorării de punctaj, respectiv la Legea nr. 263/2010.

65. Transpunerea, *mutatis mutandis*, a argumentelor reținute de instanța supremă în antemenționata decizie la problema de drept analizată în precedent se poate realiza astfel: se constată că nici prin art. 133 din Normele de aplicare a prevederilor Legii

nr. 263/2010 legiuitorul nu a făcut o trimitere expresă sau implicită, directă sau indirectă, la un act de reglementare primară anterior Legii nr. 263/2010, ci, dimpotrivă, acesta a prevăzut că transformarea pensiilor stabilite potrivit reglementării anterioare se realizează la împlinirea vârstelor standard de pensionare prevăzute în anexa nr. 5 din lege sau, după caz, a vârstelor standard reduse potrivit legislației în vigoare, iar calculul drepturilor de pensie pentru limită de vârstă se face în condițiile legii.

66. În absența unui trimeri exprese în cuprinsul normelor la un act normativ de reglementare primară anterior legii în vigoare — Legea nr. 263/2010, referirea la „condițiile legii” nu poate viza decât legea în vigoare, respectiv Legea nr. 263/2010, în același sens fiind și dispozițiile cuprinse în art. 4 alin. (3) și art. 77—79 din Legea nr. 24/2000.

67. În măsura în care se apreciază că a doua interpretare este cea corectă, se impune, consecutiv, a se constata că pensia pentru limită de vârstă a reclamantei din prezenta cauză va fi stabilită în aceleași condiții de vârstă standard de pensionare sau vârstă redusă de pensionare și cu utilizarea aceluiași stagiului complet de cotizare precum cele aplicabile unei alte femei, născută, precum reclamanta, în ianuarie 1952, și care s-a înscris inițial la pensie pentru limită de vârstă sub imperiul Legii nr. 263/2010, fiindu-i acordată pensia pentru limită de vârstă începând cu aceeași dată — 31 ianuarie 2011 — fără a beneficia anterior, sub imperiul Legii nr. 19/2000, de o pensie anticipată.

68. În aceste condiții, ambele pensii pentru limită de vârstă, atât cea a reclamantei, cât și cea a persoanei comparabile din punct de vedere obiectiv cu aceasta, vor fi stabilite cu luarea în considerare a aceluiași stagiului complet de cotizare. Însă, în timp ce reclamanta, în respectul deciziilor nr. 71/2017 și nr. 29/2018, nu este îndreptățită la aplicarea, la punctajul determinat conform art. 95 din Legea nr. 263/2010, a indicelui de corecție prevăzut de art. 170 din același act normativ, cealaltă beneficiară a pensiei pentru limită de vârstă este îndreptățită la aplicarea acestui indice.

69. În continuare, presupunând că punctajul mediu anual al fiecăreia dintre aceste două persoane, determinat potrivit art. 95 din Legea nr. 263/2010, deci, în principiu, prin raportare la valoarea contribuțiilor plătite de acestea pe durata vieții active, este de 1, punctajul final al reclamantei va fi 1, pe când cel al persoanei virtual analoage din punct de vedere obiectiv va crește în acord cu valoarea indicelui de corecție aplicabil, în speță, cu 12%, indicele de corecție aferent anului 2011 fiind de 1,12, conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 113/2013 privind unele măsuri bugetare și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 29/2015.

70. Sub acest aspect, cât timp pensia pentru limită de vârstă a fiecăreia — element în raport cu care trebuie efectuată analiza existenței ori a inexistenței unei situații analoage sau a uneia diferite în mod obiectiv — este stabilită în baza aceluiași dispoziții legale cuprinse în Legea nr. 263/2010, având același regim juridic, cu luarea în considerare a aceluiași stagiului complet de cotizare și a aceleiași vârste standard de pensionare, se pune problema dacă diferența de tratament juridic dintre reclamanta din prezenta cauză și o altă femeie născută în ianuarie 1952 și înscrisă la pensie pentru limită de vârstă în data de 31 ianuarie 2011 este justificată din perspectiva aplicării unor legislații diferite în temeiul regulii de drept *tempus regit actum*, în condițiile în care ambele pensii pentru limită de vârstă sunt stabilite în temeiul uneia și a aceleiași legislații.

71. O justificare a tratamentului juridic diferit dintre reclamanta din prezenta cauză și persoana comparabilă din punct de vedere obiectiv ar putea fi primită în ipoteza în care

pensia pentru limită de vârstă convenită reclamantei din prezenta cauză, transformată din pensie anticipată acordată în temeiul Legii nr. 19/2000, ar fi fost stabilită prin utilizarea (menținerea) stagiului complet de cotizare mai mic determinat prin raportare la data formulării cererii de acordare a pensiei anticipate, cu observarea celor statuate prin Decizia nr. 4/2011, iar pensia pentru limită de vârstă a persoanei comparabile din punct de vedere obiectiv, adică a unei alte femei născute în ianuarie 1952 și înscrise inițial la pensie pentru limită de vârstă începând cu 31 ianuarie 2011, ar fi fost stabilită cu utilizarea stagiului complet de cotizare mai mare determinat în temeiul Legii nr. 263/2010 prin raportare la data nașterii asiguratului, cu observarea celor statuate prin Decizia nr. 22/2015. Or, în ipoteza în care se consideră că este corectă cea de-a doua interpretare posibilă, ambele pensii pentru limită de vârstă vor fi stabilite în integralitate potrivit Legii nr. 263/2010, prin utilizarea aceluiași stagiului complet de cotizare.

72. Cu privire la aplicarea indicelui de corecție, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin mai multe decizii, una dintre acestea fiind Decizia nr. 698 din 27 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 48 din 21 ianuarie 2015 (*Decizia nr. 698/2014*), prin care instanța de contencios constituțional a statuat, în cuprinsul paragrafului al optprezecelea, că, „potrivit art. 170 din Legea nr. 263/2010, pentru persoanele înscrise la pensie începând cu data intrării în vigoare a acestei legi (1 ianuarie 2011), la punctajul mediu anual urma să se aplice un indice de corecție calculat ca raport între 43,3% din câștigul salarial mediu brut realizat și valoarea unui punct de pensie în vigoare la data înscrierii la pensie. Acest indice de corecție avea ca scop corectarea diferențelor între cei pensionați înainte și după intrarea în vigoare a Legii nr. 263/2010. Indicele de corecție urma să se aplice o singură dată, la înscrierea inițială la pensie”.

73. De asemenea, prin Decizia nr. 437 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 685 din 7 noiembrie 2013, instanța de contencios constituțional a mai statuat că „aplicarea art. 170 din Legea nr. 263/2010 persoanelor al căror drept la pensie s-a deschis începând cu data intrării în vigoare a Legii nr. 263/2010, respectiv data de 1 ianuarie 2011, este justificată de faptul că legiuitorul a prevăzut astfel încă de la momentul intrării în vigoare a acestei legi, pentru a îndepărta orice diferențe de tratament juridic între persoanele pensionate sub imperiul aceleiași reglementări”.

74. Cu referire la punctajul mediu anual — element în raport cu care se determină quantumul pensiei convenite unei persoane, se constată că acest element are, pe lângă funcția de cuantificare a valorii contribuțiilor de asigurări sociale plătite de fiecare asigurat, ce se materializează în suma punctajelor anuale, o înrăurire hotărâtoare asupra quantumului punctajului mediu anual și, în consecință, a quantumului pensiei convenite asiguratului.

75. Deci, la contribuții egale va rezulta un quantum mai mare al pensiei pentru persoana căreia legea îi stabilește un stagiul complet de cotizare mai mic.

76. Scopul reglementării instituției juridice a indicelui de corecție l-a constituit, astfel cum a statuat instanța de contencios constituțional, înlăturarea inechităților dintre cei pensionați, inclusiv anticipat, potrivit reglementării anterioare și care beneficiază de un stagiul complet de cotizare mai mic față de cei pensionați sub imperiul Legii nr. 263/2010, căroră li se aplică un stagiul complet de cotizare mai mare decât celor dintâi, în condiții de plată pe durata vieții active de către două persoane a unor contribuții de asigurări sociale de stat egale, fiind favorizat cel pensionat sub imperiul reglementării anterioare, care instituia un stagiul complet de cotizare mai mic, și defavorizat cel pensionat sub imperiul reglementării actuale, care a instituit un stagiul de cotizare mai mare.

77. În respectul celor statuate prin deciziile nr. 71/2017 și nr. 29/2018, în vederea respectării principiului egalității de tratament între beneficiari, ar putea fi susținută prima interpretare. Astfel, numai în măsura în care stagiul complet de cotizare utilizat la stabilirea punctajului mediu anual în cazul celor două categorii de beneficiari de pensie pentru limită de vârstă este diferit, ca urmare a stabilirii acestuia în temeiul unor legi diferite, s-ar putea susține că principiul egalității, consacrat în art. 16 alin. (1) din Constituția României, este pe deplin respectat, întrucât cele două categorii de beneficiari de pensie pentru limită de vârstă nu se află în situații comparabile din punct de vedere obiectiv, pentru că dreptul lor la pensie pentru limită de vârstă este parțial guvernat de reglementări diferite, în privința stagiului complet de cotizare.

78. Caracterul veritabil al chestiunii de drept cu privire la care este solicitată dezlegarea de principiu din partea instanței supreme este determinat de existența unei reglementări lacunare, neclare de drept tranzitoriu, respectiv a celei cuprinse în art. 133 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010, și de împrejurarea că aceasta este susceptibilă de două interpretări, dintre care una ridică îndoieli în ceea ce privește conformitatea cu principiul constituțional al egalității. Astfel, în vederea preîntâmpinării cristalizării unei practici judiciare neunitare, este necesară intervenția instanței supreme prin intermediul mecanismului *a priori* de asigurare a unei practici judiciare unitare.

79. Instanța de trimitere a reținut că interpretarea diferită a acestui aspect de către instanțe este inerentă, în raport cu neclaritatea reglementării și cu inexistența, în definitiv, a unei corelații exacte, verificabile matematic, între indicii de corecție stabilit în quantum fix pe parcursul unei perioade (de regulă anual) și măsura esențialmente variabilă în care asigurații au fost afectați în concret (în funcție de stagiul de cotizare realizat) de modificările introduse prin Legea nr. 263/2010 cu privire la stagiul complet de cotizare. De aici rezultă că și interpretarea diferită de către instanțe a art. 133 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 este inerentă, întrucât depinde de stabilirea unei legături între indicii de corecție și stagiul complet de cotizare, respectiv de măsura în care instanța supremă va stabili că reglementarea indicelui de corecție, deși a urmărit corectarea diferențelor dintre cei pensionați sub imperiul reglementărilor anterioare și cei pensionați potrivit Legii nr. 263/2010, a urmărit sau nu același lucru și în cazul celor care beneficiază de pensie pentru limită de vârstă în temeiul acestei din urmă legi, ca urmare a transformării pensiei anticipate, anticipate parțial sau de invaliditate acordate potrivit reglementărilor anterioare.

80. Dacă instanța supremă confirmă existența unei legături obiective între indicii de corecție și stagiul complet de cotizare, inclusiv cu ocazia transformării pensiei în condițiile descrise, se poate lua în calcul interpretarea sintagmei „în condițiile legii” din art. 133 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 într-un mod diferit de cel care rezultă, *mutatis mutandis*, din Decizia nr. 69/2018, adică nu în sensul aplicării condițiilor legii în vigoare la data transformării, ci al păstrării celor prevăzute de legea anterioară (cu privire la stagiul complet de cotizare). Această chestiune de drept este suficient de dificilă și de delicată pentru a se considera în mod rezonabil că este generatoare de practică neunitară cu privire la stagiul complet de cotizare aplicabil cu ocazia transformării. Totodată, ea este nouă nu numai pentru că nu s-a pronunțat până în prezent o decizie interpretativă obligatorie care să o vizeze în mod direct, ci și întrucât cadrul legal care ar putea fi considerat că are legătură cu problema de drept care face obiectul sesizării a făcut obiectul unor decizii prelabile recente (deciziile nr. 71/2017, nr. 29/2018 și nr. 69/2018).

81. În stadiul actual al legislației, în absența unei interpretări obligatorii a Înaltei Curți de Casație și Justiție vizând în mod direct problema de drept care face obiectul sesizării, dintre cele două interpretări posibile prezentate mai sus, curtea de apel înclină, totuși, să acorde prevalență primei interpretări, întrucât sintagma „prevăzute de lege” de la art. 134 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 a mai făcut obiectul unei interpretări prin Decizia nr. 69/2018, în sensul că se are în vedere legea sub imperiul căreia are loc recalcularea pensiei, această interpretare putând fi utilizată *mutatis mutandis* și în cazul art. 133 din norme cu privire la transformarea pensiei.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

82. La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, instanțele naționale au comunicat hotărâri judecătorești definitive, precum și opinii teoretice ale magistraților asupra chestiunii de drept supuse dezlegării, din care a rezultat existența unor interpretări diferite ale textelor de lege în discuție.

83. Astfel, *într-o interpretare*, instanțele au apreciat că la transformarea unei pensii anticipate stabilite în temeiul Legii nr. 19/2000 în pensie pentru limită de vârstă trebuie menținut stagiul complet de cotizare de care pensionarul trebuia să beneficieze la momentul cererii de acordare a pensiei anticipate, prin raportare la data formulării acestei cereri. Au fost avute în vedere cele statuate prin Decizia nr. 4/2011.

84. În condițiile în care Legea nr. 263/2010 nu conține norme tranzitorii cu referire la această chestiune, raportarea trebuie făcută la prevederile art. 133 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010, potrivit cărora transformarea pensiilor anticipate și anticipate parțiale, stabilite potrivit legislației anterioare intrării în vigoare a legii, în pensii pentru limită de vârstă se face la împlinirea vârstelor standard de pensionare prevăzute în anexa nr. 5 din lege sau, după caz, a vârstelor standard reduse potrivit legislației în vigoare, iar calculul drepturilor de pensie pentru limită de vârstă se face în condițiile legii.

85. S-a constatat că această normă de drept — normă tranzitorie — stabilește că, pentru pensiile anticipate acordate în temeiul Legii nr. 19/2000, transformarea pensiei anticipate în pensie pentru limită de vârstă, intervenită în domeniul temporal de aplicare a Legii nr. 263/2010, se realizează în condițiile prevăzute de acest din urmă act normativ, cu utilizarea vârstei standard de pensionare prevăzute de acest act normativ, fără a se menționa, *expressis verbis*, că și stagiul de cotizare trebuie determinat potrivit Legii nr. 263/2010.

86. În condițiile în care norma tranzitorie nu stabilește, printr-o mențiune expresă în acest sens, că și stagiul complet de cotizare trebuie determinat potrivit legii noi, adică potrivit Legii nr. 263/2010, concluzia ce se poate trage din această modalitate de reglementare este cea potrivit căreia stagiul complet de cotizare determinat la momentul înscrierii inițiale la pensie, adică al acordării pensiei anticipate, potrivit Legii nr. 19/2000, în interpretarea dată acesteia prin Decizia nr. 4/2011, se menține și la momentul transformării acestei pensii într-o pensie pentru limită de vârstă sub imperiul Legii nr. 263/2010, adică se menține stagiul complet de cotizare determinat prin raportare la data formulării cererii de pensionare, în detrimentul stagiului de cotizare determinat prin raportare la data nașterii asiguratului, în acord cu Decizia nr. 22/2015.

87. *Într-o altă interpretare* s-a reținut că stagiul complet de cotizare este cel specific pensiei pentru limită de vârstă, prevăzut de Legea nr. 263/2010, care se determină în funcție de data nașterii asiguratului, față de dispozițiile art. 133 din Normele de aplicare a Legii nr. 263/2010 și față de Decizia nr. 69/2018, care a clarificat înțelesul sintagmei „prevăzute de lege”. În sprijinul acestei opinii a fost invocată și Decizia nr. 22/2015.

88. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

89. În urma verificărilor efectuate se constată că instanța de contencios constituțional nu s-a pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor art. 64 alin. (2) din Legea nr. 263/2010.

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

90. Prin raportul întocmit, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, judecătorii-raportori au constatat că nu sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, în sensul că problema de drept care face obiectul primei componente a întrebării nu reprezintă o problemă de drept reală, care să privească interpretarea diferită și contradictorie a unui text de lege al cărui conținut sau sferă de acțiune sunt discutabile, iar dificultatea la care se referă instanța de trimitere, prin raportare la o serie de decizii pronunțate de instanța supremă prin cele două mecanisme de unificare a practicii judiciare, nu poate fi reținută.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

91. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

Asupra admisibilității sesizării

92. Potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, „dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

93. Prin urmare, pentru declanșarea acestei proceduri, legiuitorul, în cuprinsul art. 519 din Codul de procedură civilă, a instituit condițiile de admisibilitate care trebuie îndeplinite cumulativ, respectiv: existența unei cauze aflate în curs de judecată, în ultimă instanță; cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza; ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea, pe fond, a cauzei în curs de judecată; chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă; chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

94. Litigiul în legătură cu care s-a formulat sesizarea este în curs de judecată, titularul sesizării, Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă, investit cu calea de atac a apelului urmează să soluționeze cauza în ultimă instanță, prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești care, potrivit art. 155 alin. (2) din Legea nr. 263/2010, este definitivă.

95. Cauza care face obiectul judecății în apel se află în competența legală a unui complet de judecată al curții de apel investit să o soluționeze; procesul are natura juridică a unui litigiu în materia asigurărilor sociale, ce conferă competență exclusivă, în primă instanță, tribunalului de la domiciliul reclamantului, conform art. 153 și art. 154 alin. (1) din actul normativ sus-menționat, reclamanta din prezenta cauză având domiciliul în localitatea Eforie Sud, județul Constanța.

96. Hotărârea pronunțată de tribunal este supusă numai apelului, conform art. 155 alin. (1) din aceeași lege.

97. În legătură cu chestiunea de drept adusă în dezbatere se reține că Înalta Curte de Casație și Justiție nu a dezlegat cu efecte general obligatorii problema de drept care constituie obiect al sesizării și nici nu există un recurs în interesul legii în curs de soluționare având acest obiect.

98. În ceea ce privește condiția ca sesizarea să aibă ca obiect o chestiune de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea, pe fond, a cauzei, se reține că reclamanta pensionară solicită revizuirea pensiei sale pentru limită de vârstă raportat și la chestiunea de față, anume stagiul complet de cotizare.

99. Chestiunea de drept ce face obiectul pronunțării unei hotărâri prealabile, deși a fost formulată ca o singură întrebare, are două componente:

(i) În cadrul primei componente, instanța de trimitere vrea să știe dacă, în interpretarea art. 64 alin. (2) din Legea nr. 263/2010 și a art. 133 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010, la transformarea, în domeniul temporal de aplicare a Legii nr. 263/2010, a unei pensii anticipate stabilite în temeiul Legii nr. 19/2000 în pensie pentru limită de vârstă trebuie menținut stagiul complet de cotizare de care pensionarul a beneficiat la momentul cererii de acordare a pensiei anticipate, potrivit Legii nr. 19/2000, sau trebuie utilizat stagiul complet de cotizare aplicabil la momentul transformării pensiei, prevăzut de Legea nr. 263/2010. Este de menționat că, deși întrebarea instanței de trimitere se referă numai la alin. (2) al art. 64, din motivele care susțin admisibilitatea sesizării rezultă că aceasta privește art. 64 în întregul său.

(ii) În cadrul celei de-a doua componente, pentru cazul în care răspunsul la prima întrebare este că se menține stagiul complet de cotizare determinat potrivit Legii nr. 19/2000, instanța de trimitere dorește să știe dacă trebuie avut în vedere stagiul complet de cotizare de care trebuia să beneficieze pensionarul, la data cererii de acordare a pensiei anticipate, potrivit Legii nr. 19/2000, în interpretarea dată acesteia prin Decizia nr. 4/2011, iar nu cel efectiv stabilit prin decizia de pensionare anticipată.

100. Această a doua componentă are ca premisă situația factuală a cauzei în care pensionarul, la data calculării pensiei anticipate, a beneficiat de un stagiul complet de cotizare determinat potrivit anexei nr. 9 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 19/2000, după data nașterii, în condițiile în care în anexa nr. 3 din Legea nr. 19/2000 existau condiții mai favorabile pentru calculul stagiului, raportat la data formulării cererii, aplicare ce a fost susținută prin Decizia nr. 4/2011.

101. În ceea ce privește a doua componentă a întrebării este de reținut că, la stabilirea pensiei anticipate convenite reclamantei, au fost aplicate dispozițiile art. 49 din Legea nr. 19/2000, conform cărora: „(1) *Asigurații care au depășit stagiul complet de cotizare cu cel puțin 10 ani pot solicita pensia anticipată cu cel mult 5 ani înaintea vârstelor standard de pensionare.* (2) *La stabilirea stagiului de cotizare pentru acordarea pensiei anticipate nu se au în vedere perioadele asimilate prevăzute la art. 38 alin. (1) lit. b) și c), precum și perioadele în care asiguratul a beneficiat de pensie de invaliditate.* (3) *Cuantumul pensiei anticipate se stabilește în aceleași condiții cu cel al pensiei pentru limită de vârstă. (...)*”

102. La data deschiderii drepturilor sale de pensie anticipată, 28 mai 2008, s-au luat în calcul stagiul complet de cotizare de 28 de ani și vârsta standard de pensionare astfel cum erau prevăzute în anexa nr. 9 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 19/2000, după data nașterii, în condițiile în care în anexa nr. 3 din Legea nr. 19/2000 existau condiții mai favorabile pentru calculul stagiului, raportat la data formulării cererii, acesta fiind de 26 de ani și 8 luni. Aceste diferențe erau relevante în toate situațiile în care asiguratul beneficia de derogări în privința reducerii stagiului sau vârstei de cotizare, cum ar fi fost activitățile încadrate în condiții speciale de muncă, în condiții de handicap sau pensie anticipată.

103. Nu rezultă că decizia de pensionare anticipată a fost contestată de reclamantă sub aspectul stagiului de cotizare reținut la stabilirea drepturilor de pensie anticipată.

104. De reținut că pensia anticipată se acordă în condițiile în care solicitantul a depășit stagiul complet de cotizare, dar nu și vârsta standard de pensionare, acesta fiind elementul supus reducerii în raport cu limita standard.

105. Prin Decizia nr. 4/2011, pronunțată ulterior deschiderii drepturilor reclamantei, Înalta Curte de Casație și Justiție a unificat jurisprudența neunitară, stabilind că: *„Modalitatea de stabilire a vârstei standard de pensionare și a stagiului complet de cotizare utilizate pentru determinarea punctajului mediu anual în operațiunile de calculare a pensiilor din sistemul public, pentru persoane ale căror drepturi s-au deschis începând cu data de 1 aprilie 2001 și care beneficiază de reducerea vârstei de pensionare potrivit legii, se realizează prin raportare la dispozițiile anexei nr. 3 la Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, în sensul că beneficiază de reducerea vârstelor standard de pensionare care se determină în funcție de data formulării cererii de pensionare.”*

106. Reclamantei însă i s-a stabilit un stagiul complet de cotizare calculat în decizia de stabilire a pensiei anticipate, în raport cu anexa nr. 9 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 19/2000, și nu potrivit anexei nr. 3 din lege.

107. În acest context se pune problema dacă se mai poate modifica, pe calea revizuirii, o bază de calcul, sub aspectul stagiului complet utilizat, necontestată la momentul stabilirii drepturilor de pensie.

108. Astfel, în ceea ce privește a doua componentă a întrebării se observă că aceasta vizează problema dacă, pe calea unei cereri de revizuire a deciziei de pensionare pentru limită de vârstă, mai poate fi modificat stagiul complet de cotizare ce a fost valorificat la deschiderea dreptului de pensie anticipată, prin luarea în considerare a celui din anexa nr. 9 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 19/2000 (stabilit similar cu reglementarea ulterioară, prevăzută de Legea nr. 263/2010, prin raportare la data nașterii pensionarului), în favoarea celui prevăzut de anexa nr. 3 din Legea nr. 19/2000, potrivit Deciziei nr. 4/2011 (prin raportare la data formulării cererii de acordare a pensiei anticipate).

109. Aceasta este o problemă distinctă, ce nu constituie obiect al dezlegării, în condițiile în care sesizarea se referă la interpretarea și aplicarea art. 64 din Legea nr. 263/2010 și a normei tranzitorii cuprinse în art. 133 din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010, respectiv la succesiunea în timp a legilor aplicabile, iar nu la interpretarea și aplicarea art. 107 din Legea nr. 263/2010, anume la sfera de aplicare a revizuirii drepturilor de pensie.

110. Astfel, instanța de trimitere sugerează, prin modul de formulare a întrebării, că în situația în care răspunsul la sesizare este în sensul că, la transformarea pensiei anticipate în pensie pentru limită de vârstă, se menține stagiul prevăzut de Legea

nr. 19/2000, automat acesta urmează a fi cel stabilit prin jurisprudența de unificare a practicii judiciare, urmând ca decizia de pensionare pentru limită de vârstă să poată fi modificată în consecință.

111. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept constată că aceasta este o chestiune de drept distinctă, care nu constituie obiect al investiției în cauza de față.

112. Pe de altă parte, nu poate fi ignorată dubla componentă a întrebării, pentru că, altminteri, s-ar denatura obiectul de reglementare al fiecăreia dintre norme: art. 64 din Legea nr. 263/2010, referitor la transformarea pensiei anticipate în pensie pentru limită de vârstă, și art. 107 din Legea nr. 263/2010, referitor la revizuirea drepturilor de pensie.

113. În ceea ce privește prima componentă a întrebării, prin aceasta se solicită interpretarea prevederilor art. 64 din Legea nr. 263/2010 și ale art. 133 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010, legat de determinarea stagiului complet de cotizare.

114. În jurisprudența și doctrina în materie s-a reținut că procedura reglementată de art. 519 din Codul de procedură civilă trebuie să aibă în vedere o problemă de drept reală, care să privească interpretarea diferită și contradictorie a unui text de lege, a unei reguli cutumiare neclare, incomplete sau, după caz, incerte ori incidența unor principii generale ale dreptului, al căror conținut sau a căror sferă de acțiune sunt discutabile, cu scopul împiedicării apariției unei jurisprudențe neunitare în materie.

115. Or, problema de drept care face obiectul primei componente a întrebării nu reprezintă o problemă de drept reală, care să privească interpretarea diferită și contradictorie a unui text de lege, al cărui conținut sau sferă de acțiune sunt discutabile.

116. Astfel, potrivit art. 133 din Norme: *„Transformarea pensiilor anticipate și anticipate parțiale, stabilite potrivit legislației anterioare intrării în vigoare a legii, în pensii pentru limită de vârstă se face la împlinirea vârstelor standard de pensionare prevăzute în anexa nr. 5 la lege sau, după caz, a vârstelor standard reduse potrivit legislației în vigoare, iar calculul drepturilor de pensie pentru limită de vârstă se face în condițiile legii.”*

117. Legea la care face trimitere norma juridică menționată anterior este art. 64 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, acesta reglementând regulile transformării pensiei anticipate în pensie pentru limită de vârstă.

118. Or, potrivit art. 64 alin. (1) din Legea nr. 263/2010: *„La data îndeplinirii condițiilor pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă, pensia anticipată se transformă în pensie pentru limită de vârstă și se recalculează prin adăugarea perioadelor asimilate și a eventualelor stagii de cotizare realizate în perioada de suspendare a plății pensiei anticipate.”*

119. Ca atare, cuantumul pensiei anticipate transformată în pensie de vârstă se recalculează prin adăugarea perioadelor asimilate și a eventualelor stagii de cotizare realizate în perioada de suspendare a plății pensiei anticipate, acestea fiind singurele elemente care se schimbă față de momentul deschiderii drepturilor inițiale de pensie, legea fiind clară în acest sens.

120. Congruent cu această reglementare de drept substanțial, dispoziția tranzitorie din art. 133 al Normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 stipulează că transformarea pensiilor anticipate și anticipate parțiale, stabilite potrivit legislației anterioare intrării în vigoare a legii, în pensii pentru limită de vârstă se face la împlinirea vârstelor standard de pensionare prevăzute în anexa nr. 5 la lege sau, după caz, a

vârstelor standard reduse potrivit legislației în vigoare, iar calculul drepturilor de pensie pentru limită de vârstă se face în condițiile legii. Este de observat că textul de lege se referă exclusiv la atingerea vârstei standard de pensionare din legea nouă, fără a conține vreo referire la stagiul de cotizare, element ce rămâne neschimbat în procesul de transformare.

121. Dificultatea întrebării este justificată de instanța de trimitere prin raportare la mai multe decizii ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, pronunțate în cadrul procedurilor de unificare a jurisprudenței.

122. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept observă că această justificare este artificială, pentru argumentele ce vor fi arătate în continuare.

123. Transformarea pensiei anticipate a reclamantei în pensie pentru limită de vârstă s-a făcut la data de 31 ianuarie 2011, după ce aceasta a ajuns la vârsta standard de pensionare, dată la care devenise aplicabilă Legea nr. 263/2010, fiind abrogată Legea nr. 19/2000.

124. Legea nr. 263/2010 reglementează trecerea de la pensia anticipată la pensia pentru limită de vârstă în art. 64, într-o modalitate similară celei din legea precedentă.

125. Normele metodologice de aplicare a legii, adoptate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011, prevăd în art. 52 că pensia anticipată ori pensia anticipată parțială se transformă din oficiu în pensie pentru limită de vârstă, care se acordă începând cu data îndeplinirii condițiilor privind vârsta standard de pensionare sau vârsta standard redusă, potrivit prevederilor legale, pentru acordarea unei pensii pentru limită de vârstă.

126. Singura dispoziție tranzitorie aplicabilă în situații precum a reclamantei este cea din art. 133 al Normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010.

127. Prin Decizia nr. 22/2015, pronunțată de Înalta Curte — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, s-a statuat că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 52 și 53 din Legea nr. 263/2010, raportat la prevederile anexei nr. 5 la această lege, vârsta standard de pensionare, în vederea înscrierii la pensie pentru limită de vârstă, se determină în funcție de data nașterii asiguratului. În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 53 alin. (3) și art. 95 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, raportat la prevederile anexei nr. 5 la această lege, stagiul complet de cotizare al persoanelor care se pensionează în temeiul acestui act normativ și care beneficiază de reducerea vârstei standard de pensionare se determină conform anexei nr. 5 în funcție de data nașterii asiguratului.

128. În considerentele acestei decizii s-a reținut că Legea nr. 263/2010 conține o reglementare diferită de cea cuprinsă în Legea nr. 19/2000, iar elementul care diferențiază în mod esențial cele două acte normative este acela că a fost introdus drept criteriu de referință pentru determinarea vârstei standard de pensionare și a stagiului complet de cotizare, data nașterii asiguratului. În același sens, reținând ca element de referință prima rubrică din anexă, rezultă că stagiul complet de cotizare nu poate fi altul decât cel menționat în dreptul rubricii care conține luna și anul nașterii asiguratului, independent dacă, în realitate, prin reducerea vârstei standard de pensionare, asiguratul s-a pensionat mai înainte de data prestabilită în anexa nr. 5. De asemenea s-a statuat că Decizia nr. 4/2011 nu este aplicabilă în litigiile care intră sub incidența Legii nr. 263/2010.

129. Este de remarcat că prin Decizia nr. 22/2015 au fost soluționate trei sesizări conexe. Prima s-a referit la stabilirea vârstei standard de pensionare, în vederea înscrierii la pensie

pentru limită de vârstă, cerându-se să se lămurească dacă vârsta standard de pensionare se determină în funcție de data nașterii asiguratului sau în funcție de data cererii de înscriere la pensie. Situația factuală a cauzei era în sensul că pensionarul, aflat în pensie de invaliditate stabilită potrivit Legii nr. 19/2000, a cerut trecerea la pensie pentru limită de vârstă sub imperiul Legii nr. 263/2010, iar cererea a fost respinsă de casa de pensii pe motiv că nu îndeplinea condiția referitoare la vârsta standard de pensionare din Legea nr. 263/2010. Celelalte două sesizări au fost formulate în cauze având ca obiect contestații la deciziile de pensionare pentru limită de vârstă, decizii prin care, sub imperiul Legii nr. 263/2010, se reținuse un stagiul de cotizare raportat la data nașterii asiguratului, iar nu raportat la data pensionării.

130. Drept urmare, se constată că prin Decizia nr. 22/2015 s-au dat două răspunsuri punctuale, în raport cu întrebările adresate Înaltei Curți de Casație și Justiție și niciunul dintre acestea nu este aplicabil cauzei cu care este investită instanța de trimitere, care nu are a rezolva o problemă legată de vârsta standard de pensionare și nici nu are situația unei pensionări inițiale sub imperiul Legii nr. 263/2015.

131. Prin Decizia nr. 71/2017, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a statuat că: „În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 170 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, indicele de corecție se aplică persoanelor al căror drept inițial la pensie s-a născut ulterior intrării în vigoare a legii.”

132. Relevant pentru prezenta sesizare este că, și în acea cauză, înscrierea inițială la pensie s-a realizat sub imperiul Legii nr. 19/2000, prin stabilirea unei pensii anticipate parțial și se pune problema dacă la transformarea acesteia în pensie pentru limită de vârstă se aplică indicele de corecție, reglementat de Legea nr. 263/2010, exclusiv pentru drepturile de pensie deschise după 1 ianuarie 2011, indice instituit pentru a corecta diferențele de cuantum față de asigurății pensionați sub imperiul Legii nr. 19/2000 care au beneficiat de stagii complete de cotizare în valori mai mici decât cele din noua lege, și astfel punctajul lor ar fi fost mai mare. S-a reținut în această decizie că indicele de corecție nu se aplică la momentul emiterii deciziei de pensie pentru limită de vârstă în temeiul Legii nr. 263/2010, câtă vreme înscrierea la pensia inițială a avut loc anterior intrării în vigoare a Legii nr. 263/2010, iar data înscrierii inițiale la pensie este cea care rezultă din prima decizie de pensionare anticipată și că la împlinirea vârstei de pensionare pentru limită de vârstă pensia anticipată se transformă în pensie pentru limită de vârstă prin adăugarea perioadelor asimilate și a eventualelor stagii de cotizare realizate în perioada de anticipare. Altfel spus, recalcularea cuantumului pensiei anticipate prin adiționarea altor stagii de cotizare realizate după pensionarea anticipată nu conduce la nașterea unui alt drept inițial la pensie, ci doar la majorarea cuantumului acesteia, ca urmare a adăugării de vechime la momentul transformării pensiei dintr-o categorie în alta. De altfel, cum în cuprinsul deciziei pentru limită de vârstă este menționată și data înscrierii inițiale la pensie, decizia de pensionare pentru limită de vârstă este definitivă sub acest aspect — data nașterii inițiale a dreptului la pensie. S-a mai reținut că prin Decizia nr. 698/2014, Curtea Constituțională a arătat că, dată fiind aplicarea principiului *tempus regit actum*, situația diferită în care se află cetățenii în funcție de reglementarea aplicabilă nu poate fi privită ca o încălcare a dispozițiilor constituționale care consacră egalitatea în fața legii și autorităților publice, fără privilegii și discriminări.

133. În concluzie, s-a statuat că data înscrierii la pensie este cea inițială și că la transformarea acesteia în pensie pentru limită de vârstă se adaugă doar perioadele asimilate și eventualele stagii de cotizare realizate în perioada de anticipare. *Per a contrario*, nu se modifică alte elemente, cum ar fi stagiul complet de cotizare, prin aplicarea unor reglementări actuale diferite.

134. În fine, prin Decizia nr. 69/2018, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, având a se pronunța asupra interpretării și aplicării dispozițiilor art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010, respectiv asupra modalității în care, în procesul de recalculare a pensiilor, se stabilesc stagiile complete de cotizare, a statuat că sintagma „stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații” se referă la legea în vigoare la data recalculării pensiei prin acordarea majorării de punctaj, anume la Legea nr. 263/2010, în condițiile în care legiuitorul nu face nicio trimitere, directă sau indirectă, expresă sau implicită, la stagiul de cotizare prevăzut de o altă lege decât cea în care este cuprinsă dispoziția legală, deci nici la legea în vigoare la data deschiderii dreptului de pensie.

135. În cuprinsul acestei decizii s-a reținut că, atunci când s-a intenționat să se vizeze o lege anterioară Legii nr. 263/2010, referirea la un asemenea act normativ a fost expresă. Un alt argument utilizat în sprijinul concluziei că legea aplicabilă este cea de la data recalculării pensiei, iar nu aceea de la data deschiderii dreptului de pensie, are în vedere interpretarea dată acestui text de lege prin Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010, distinct de modul de calcul reglementat pentru situația care se referă la „stagiul complet de cotizare avut în vedere la stabilirea pensiei”, diferența fiind corectată prin intervenția legiuitorului, prin art. 1 pct. 3 din Legea nr. 221/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, aplicabilă de la 1 octombrie 2018.

136. Instanța de trimitere consideră că, pentru identitate de rațiune cu situația rezolvată prin Decizia nr. 69/2018, sintagma „în condițiile legii” din norma tranzitorie aplicabilă în cauză, anume art. 133 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010, s-ar referi la legea actuală, respectiv Legea nr. 263/2010, atât în ceea ce privește vârsta standard, cât și stagiul complet de cotizare.

137. Se constată însă că nu există identitatea de rațiune la care se referă instanța de trimitere, pentru că Decizia nr. 69/2018 a vizat stagiul utilizat la recalcularea pensiilor pentru persoanele care au lucrat în condiții de muncă diferite de cele normale, în ipoteza în care acestea au beneficiat și de majorarea punctajelor. Cum raționamentul cuprins în decizie viza exclusiv acea situație, nu poate fi extins la ipoteze juridice diferite.

138. O interpretare contrară ar încălca reglementarea clară din art. 64 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, așa cum a fost expusă mai sus, și ar contrazice și statuările din Decizia nr. 71/2017, conform cărora data înscrierii la pensie este data prevăzută în decizia de pensionare anticipată, cu păstrarea bazei de calcul, inclusiv în ceea ce privește stagiul complet de cotizare utilizat, de la data deschiderii drepturilor de pensie.

139. Abandonarea acestui raționament și stabilirea că, în această situație, se aplică în totalitate Legea nr. 263/2010 ar crea discriminări față de cei cărora nu li s-a recunoscut aplicarea indicelui de corecție, tocmai pentru că s-a considerat că elementele de calcul al pensiei întemeiate pe dispozițiile Legii nr. 19/2000 nu mai permiteau a se considera că este vorba de o pensie stabilită în baza Legii nr. 263/2010, între aceste elemente fiind și stagiul de cotizare prevăzut de legea veche.

140. Interpretarea adecvată a textelor de lege supuse interpretării și care nu contrazice jurisprudența anterioară a Înaltei Curți de Casație și Justiție este aceea conform căreia doar vârsta standard de pensionare se calculează potrivit anexei nr. 5 din Legea nr. 263/2010, nu și stagiul complet de cotizare, care rămâne supus reglementării anterioare, în vigoare la data stabilirii inițiale a drepturilor de pensie.

141. La acel moment s-au stabilit toate elementele necesare deschiderii dreptului la pensie, inclusiv stagiul complet de cotizare în baza căruia se face calculul pensiei, acesta reprezentând o condiție de fond esențială pentru deschiderea drepturilor de pensie.

142. La momentul transformării pensiei anticipate în pensie pentru limită de vârstă, atât art. 49 alin. (4), care, deși abrogat, făcea referire expresă la aplicabilitatea sa începând cu data de 1 ianuarie 2011, dar și art. 64 din Legea nr. 263/2010 prevăd că la împlinirea vârstelor standard de pensionare prevăzute de prezenta lege (Legea nr. 19/2000)/la data îndeplinirii condițiilor pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă (Legea nr. 263/2010), pensia anticipată se transformă în pensie pentru limită de vârstă și se recalculează prin adăugarea perioadelor asimilate și a eventualelor stagii de cotizare realizate în perioada de suspendare a plății pensiei anticipate.

143. Este adevărat că Legea nr. 19/2000 conține sintagma „împlinirea vârstelor standard”, iar Legea nr. 263/2010 se referă la îndeplinirea condițiilor pentru pensia de limită de vârstă, dar singurul element care se modifică este vârsta standard de pensionare pe care asiguratul trebuie să o atingă pentru ca pensia anticipată să se transforme în pensie pentru limită de vârstă, nu și stagiul complet de cotizare, care rămâne fixat la momentul deschiderii inițiale a dreptului la pensie.

144. Această interpretare este confirmată de reglementările conținute în Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010, care prevăd în art. 52 că pensia anticipată se transformă din oficiu în pensie pentru limită de vârstă, care se acordă începând cu data îndeplinirii condițiilor privind vârsta standard de pensionare sau vârsta standard redusă, potrivit prevederilor legale, pentru acordarea unei pensii pentru limită de vârstă, neexistând vreo referire la stagiul.

145. Această interpretare nu contrazice nici sintagma „calculul drepturilor de pensie pentru limită de vârstă se face în condițiile legii”, cuprinsă în art. 133 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010, la care se referă instanța de trimitere, aceasta privind vârsta ce trebuie atinsă pentru transformarea pensiei și posibilitatea recalculării prin adăugare de stagii asimilate sau efective, în condițiile în care decizia a fost suspendată.

146. Față de aceste considerente, constatându-se că nu sunt întrunite cerințele de admisibilitate, astfel cum sunt reglementate în art. 519 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă, în Dosarul nr. 6.772/118/2018, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

„În interpretarea art. 64 alin. (2) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, și a art. 133 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011, cu completările ulterioare, la transformarea, în domeniul temporal de aplicare a Legii nr. 263/2010, a unei pensii anticipate stabilite în temeiul Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, în pensie pentru limită de vârstă trebuie menținut stagiul complet de cotizare de care pensionarul trebuia să beneficieze la momentul cererii de acordare a pensiei anticipate, potrivit Legii nr. 19/2000, în interpretarea dată acesteia prin Decizia nr. 4 din 4 aprilie 2011, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 349 din 19 mai 2011, prin raportare la data formulării cererii de acordare a pensiei anticipate, ori, dimpotrivă, trebuie utilizat stagiul complet de cotizare aplicabil la momentul transformării pensiei, prevăzut de Legea nr. 263/2010 și stabilit prin raportare la data nașterii pensionarului, în acord cu Decizia nr. 22 din 29 iunie 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 788 din 22 octombrie 2015?”

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 2 martie 2020.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE
CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

GABRIELA ELENA BOGASIU

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2020 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2020 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

